lises käsituses. Hiljemini Tartu ülikoolis õppides tutvus ta lähemalt nii Vene sots.-dem.-ide kui ka sots.-rev.-ide ideoloogiaga, saades marksistliku teooria pooldajaks. Marksistlikku ühiskonnakäsitust arendas ja propageeris S. ka »Uudistes«. Püüdes eriti esile tõsta ühiskondliku erinemise ja klassivõitluse ideestikku sattusid »Uudised« kohe teravasse vastollu »Postimehega«, milline vahekord kestis kuni esimese ajalehe sulgemiseni. Eesti radikaalsete elementide organiseerimisel ja sotsialistliku ideoloogia levitamisel etendasid »Uudised« väga silmapaistvat osa. 1905. a. sügisel kuulutati »Uudised« avalikult sotsiaaldemokraatlikuks häälekandjaks, milleks nad jäidki oma sulgemiseni sama a. lõpul. Kuuludes alul küll Vene sotsiaaldemokraatlikku parteisse, läks aga S. sellest lahku kahes põhiküsimuses. Nimelt ei tahtnud ta leppida Vene sd. partei tsentralistliku organisatsiooniga, vaid eelistas föderalistlikku, kus eri rahvuste sotsialistlikud parteid oleksid ühinenud vaba kokkuleppe alusel, autonoomsetena oma siseelus, ühiseks organisatsiooniks. Teiseks ei pidanud S. Vene sots.-dem. partei programmis deklareeritud rahvaste enesemääramise õigust küllaldaseks, vaid leidis tarviliku olevat seda konkretiseerida. Neil lahkuminekuil asutas S. ühes oma lähemate mõttesõpradega, kellede hulgas oli aktiivseimaks tegelaseks G. Ast (vt.), Eesti sotsiaaldemokraatliku tööliste partei, millele pandi alus juba 1904. a. ja millel järgmise a. lõpupoolel tekkis rida kohalikke organisatsioone. Kavatsus ära pidada nende esindajate kongressi jäi karistussalkade ilmumise tõttu teostamata. S.-i erinev seisukoht rahvusküsimuses avaldus ka tema koostatud märgukirjas, mis 1905. a. kevadel avaldatud »Uudistes« (nr. 40—42) ja ka »Olevikus« (s. a. nr. 43—44) oli radikaalsemaid tol ajal rohkearvuliselt esitatud märgukirjade hulgas ja mõjus omajagu revolutsioniseerivalt laiemaisse rahvahulkadesse. See märgukiri avaldati ka venekeelses tõlkes ajakirjas »Pravo« ja esitati eesti maatatalupoegade saatkonna kaudu S.-i juhatusel Peterburis siseministrile ning keisri kantseleiülemale ja hiljemini Liivi- ning Eestimaa kuberneridele. Selles märgukirjas nõuti peale radikaalsete ülddemokraatlikkude uuenduste riigikorra alal Eestimaa suhtes laiaulatuslikku põhiseaduslikult kindlustatud autonoomiat, kusjuures püstitati juba Jakobson'i ajult pärinev nõudmine ühendada Eestimaa ja Liivimaa Eesti ala ühiseks administratiivseks ühikuks. Karistussalkade tegevusse astumisel põgenes S., kes oli saanud üheks populaarseimaks politikategelaseks, 11. XII 1905 Lääne-Euroopasse, kus 1906. a. suvel Šveitsis kirjutas ja esitas sotsialistlikule Internatsionaalile aruande Eesti töölisliikumisest. Samal a. tuli ta tagasi Peterburi, kus põranda all elades tegi tööliste keskel revolutsioonilist haridus- ja organiseerimistööd, toimetades ühtlasi avalikku ajalehte »Kiir« ja põrandaalust »Tööd«. 1907. a. suvel emigreerus S. Venest, peatudes Berliinis, kust 1908. a. asus P.-Ameerika Ühendriigesse toimetama sealsete eestlaste kutsel ajalehte »Uus ilm«, mille toimetajaks oli 1910. a.-ni. Selt kohalt lahkunud, jätkas S. oma edasiharimist m. s. Wisconsini osariigi ülikoolis, omandas siin 1912. a. kraadi *Master of Arts* ja 1915. a. doktorikraadi, kaitstes väitekirja *The Singletax and the Labour Movement* (Madison, Wisconsin, U. S. A., 1917), mis käsitles Henry George'i ainumaksu teooriat ühenduses Ameerika töölisliikumise ajalooga. 1913. a. peale töötas S. tööstusolude komisjonis uurijana, reisides tööliste elutingimustega tutvunemiseks läbi pea kogu Ameerika Ühendriigid. Tema uurimistöö tulemusena valmis 8 pikemat aruannet, milledest mõned ilmusid trükis. 1915. a. asus S. Washingtoni, töötades esialgu eriküsimuste uurijana ja 1917. a. peale Ida-Euroopa osakonna juhatajana Ühendriikide kongressi raamatukogus, millisel kohal on praegugi (1928). Samal ajal avaldas S. rea teaduslikke uurimusi Ameerika Ühendriikide tööliskü̈simuse, immigratsiooniprobleemi jne. üle. Suurimaks neist on *A Stake in the land* (New-York ja London, 1921), milles autor esineb Ameerika ideaalide kaitsjana immigrantide omade vastu. Eesti ellu puutuvate küsimuste käsitlemisest on S. Ameerikaski elavalt osa võtnud. Ta võitles panslavistide poolt levitatava vaate vastu Vene keisririigi rahvusliku koosseisu kohta, mis oli ka eestlaste suhtes põhimõttelise tähtsusega. Panslavistid püüdsid kujutada endist Vene riiki rahvuslikult homogeense ühikuna, millise sihilikult ekskluku vaate vastu S. rõhutas, et Vene keisririik oli rahvuste konglomeraat. Selleks pidas S. vastava loengu Washingtoni teaduste akadeemia antropoloogia-osakonnas 28. II 1918 ja avaldas kirjutise »*The Russian Puzzle*« (»Vene mõistatus«) New-Yorgi eestlaste poolt väljaantava kuukirja »Estonia« 1920. a. jaanuarikuu numbris, millist numbrit saadeti kõigile Ühendriikide juhtivaile riigitegelastele. S. väidab, et Vene keisririik oli rahvuslikult koosseisult märksa kirjum ja keerulisem kui kogu Lääne-Euroopa, ja soovitab Ameerikal endise Vene maa-alal tekkinud piiririike kiiremini tunnustada. S. on ka mitmel muul teel rohkesti kaasa aidanud Vene ja ühtlasi piiririikide, nende hulgas ka Eesti, küsimuse selgitamisele P.-A. Ühendriikide